



Република Србија
Г Р А Д У Ж И Ц Е
Градска управа за урбанизам, изградњу
и имовинско-правне послове

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ**

**ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
ГРАДА УЖИЦА ЗА 2017. ГОДИНУ**

УЖИЦЕ фебруар 2017.године.

На основу члана 100. Став 4. Закон о заштити животне средине ("Сл.гл.РС" бр.135/2004, 36/2009, 72/2009 – др.закона и 43/2011 – одлука УС и 14/2016), члана 7. став 1.Одлуке о Буџетском фонду за заштиту животне средине ("Сл.лист града Ужица" бр.20/2009) и члана 77. Статута града Ужица ("Сл. лист града Ужица" бр.11/2008), Градско веће на седници одржаној _____,2017.године, по претходно прибављеној сагласности Министарства пољопривреде и заштите животне средине број 401-00-00311/2017-09 од 07.02.2017. године, донело је,

ПРОГРАМ КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ГРАДА УЖИЦА ЗА 2017.ГОДИНУ

Члан 1.

Овим Програмом утврђује се коришћење средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине Града Ужица у 2017.години.

УВОД

За реализацију активности, програма и пројеката из области заштите и унапређења животне средине, финансијска средства су обезбеђена у Буџетском фонду за заштиту животне средине Града Ужица.

Приходи Буџетског фонда за заштиту животне средине у 2017.години оствариваће се по два основа:

-По основу Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине (Сл.лист.града Ужица 14/13), коју је Град Ужице донео у складу са Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину ("Сл. гласник", бр.8/2010). Средства која ће бити остварена по основу ових накнада 100 % су приход буџета Града.

-По основу који је дефинисан Уредбом о накнадама од емисије SO₂, NO₂, прашкастих материја и одложен отпад . Средства остварена од претходно поменутих накнада, у износу од 40 % су приход буџета Града, а у износу од 60 % приход буџета Републике Србије.

Укупни планирани приход Буџетског фонда за заштиту животне средине града Ужица у 2017.години износи 20 милиона динара.

I. (0001) УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (2.600.000)

I.1. Конкурси за еколошке пројекте и суфинансирање пројеката организација цивилног друштва (пројекти из области заштите животне средине)

Приоритетна активност из области заштите и унапређења животне средине ове године је унапређење система и ширење зоне примарне селекције отпада, тако да ће и тема Конкурса намењеног организацијама цивилног друштва бити из ове области.

Упутиће се јавни позив организацијама цивилног друштва да доставе своје предлоге пројеката едукације из области примарне селекције отпада. Предлози пројеката треба да буду у складу са Локалним планом управљања отпадом. Циљне групе за едукацију су становништво, запослени у јавним предузећима, школама и вртићима и др.

I.2. Одржавање УВ уређаја у сеоским школама

Уређајима за пречишћавање воде за пиће (УВ уређаји), постављеним пре више од 10 година у објектима сеоских школа, потребно је стално одржавање са заменом делова који имају свој век коришћења. Извршиће се поправка оштећења и заштита делова који су у употреби више од 10 година. Уговор о сервисирању УВ уређаја за 2016.годину истиче у априлу 2017. године, када ће се извршити избор предузећа које ће наведене послове обављати у 2017.години.

Током године извршиће се набавка потребних делова (филтери, УВ лампе, електрично напајање и слично).

I.3. Избор најбоље уређених дворишта и тераса

Поводом 5. јуна, Светског дана заштите животне средине, биће реализована акција избора најуређенијег дворишта и терасе (балкона), стамбеног објекта вишепородичног и породичног становања на градском и сеоском подручју, уз доделу адекватних награда (садни материјал, опрема за одржавање зелених површина и сл.).

I.4. Ревизија Локалног еколошког акционог плана (ЛЕАП-а)

Локални еколошки акциони план Града Ужица донет је за период 2012-2016.године. Неопходно је донети скупштинску одлуку о ревизији овог стратешког документа. Ревизија подразумева оцену актуелности постојећих података, ефекат реализованих мера и проширење обрађених области, као и уградњу нових.

I.5.Стручно усавршавање, развој еколошке свести, еколошко образовање становништва, јавне трибине и др.

Наставити сарадњу са свим електронским и писаним медијима који су присутни у нашем окружењу на презентацији еколошких активности и популаризацији заштите животне средине.

Према потреби штампаће се пропагандни материјал (брошуре, плакати, фасцикле, блокови...).

Као и претходних година узети учешће у раду стручних конференција, семинара и радионица из области заштите и унапређења животне средине и енергетске ефикасности, које организују домаћа струковна удружења, институти, министарства или донаторске организације. Организоваће се посета еколошким сајамским изложбама у земљи и у складу са могућностима учествовати на некој од њих.

Планира се и организовање јавних трибина/скупова, у циљу едукације становништва, стручне и заинтересоване јавности. Путем медија промовисаће се рад Зеленог савета града Ужица.

I.6. Заштита предела изузетних одлика "Клисура Ђетиње"

Финансирање заштићеног природног добра подразумева израду потребне планске и програмске документације и извођење радова на његовој заштити и унапређењу и регулисано је у складу са чл. 69 Закона о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010- исправка и 14/2016).

Поступак заштите клисуре реке Ђетиње је у току. Одређен је управљач (Туристичка организација Ужице) и израђен предлог Одлуке за проглашење заштићеног подручја. Организован је јавни увид на коме је Градска организација спортских риболоваца "Ђетиња" Ужице дала примедбе на предлог Одлуке. У току је усаглашавање нацрта Одлуке после чега следи њено усвајање на Скупштинама Града Ужица и Општине Чајетина уз сагласност надлежног Министарства и проглашење заштите.

После проглашења заштите, управљач доноси План и Програм управљања.

Сви радови на заштити и унапређењу, с обзиром на утврђену категорију заштите, финансирају се из:

- средстава буџета јединица локалних самоуправа;
- средстава Зеленог фонда Републике Србије;
- средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе;
- прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним природним добром;
- накнада за коришћење заштићеног природног добра;
- донација, поклона и помоћи;
- других извора у складу са законом.

Град Ужице ће у 2017. години са управљачем планирати обележавање природног добра, израду просторне и урбанистичке документације, израду програма развоја и нужне радове на одржавању и чишћењу.

I.7. Заштита споменика природе "Потпећка пећина"

Помоћ Туристичкој организацији Ужице, као управљачу Спомеником природе „Потпећка пећина“, да реализује део својих програмских активности у складу са Планом управљања и годишњим Програмом.

I.8. Заштита појединачних стабала споменика природе на територији града Ужица

Радови на заштити појединачних стабла споменика природе на територији града Ужица се с обзиром на категорију заштите финансирају се средствима јединице локалне самоуправе. Сви радови на заштити обављају се у складу са Планом управљања и годишњим Програмом.

I.9. Израда Плана квалитета ваздуха (уговорена обавеза из 2016. године)

Према Извештају о стању квалитета ваздуха у Републици Србији у 2014.години и 2015.години, који је израдила Агенција за заштиту животне средине Републике Србије, у агломерацији Ужице је ваздух био **III категорије-прекомерно загађен ваздух**, при чему су прекорачене толерантне вредности концентрације суспендованих честица PM10.

Према члану 22.став 3. Закона о заштити ваздуха (Сл.гласник РС 36/09) у агломерацији у којој је утврђено да је квалитет ваздуха **треће** категорије спроводе се мере за смањење загађивања ваздуха, ради краткорочног постизања толерантних вредности и дугорочног обезбеђивања граничних вредности.

У складу са чланом 31. Закона о заштити ваздуха, у агломерацијама у којима је ваздух **треће** категорије, односно када загађење ваздуха превазилази ефекте мера које се предузимају, односно када је угрожен капацитет животне средине или постоји стално загађење ваздуха на одређеном простору, надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да донесе краткорочни акциони план и План квалитета ваздуха са циљем да се постигну одговарајуће граничне вредности или циљне вредности утврђене законом.

Град Ужице је у 2016. години уговорио израду Плана, рок за завршетак Плана је прва половина 2017.године.

II.(0002) ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЕЛЕМЕНАТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (2.200.000)

II.1.Мониторинг квалитета ваздуха

Мониторинг квалитета ваздуха у Ужицу се спроводи на два нивоа:

-путем локалне мреже мерних места која се финансира средствима града Ужица,

-путем државне мреже мерних места које финансира Република Србија.

Локална самоуправа, у складу Законом, доноси Програм којим се успоставља локална мрежа мерних места за праћење квалитета ваздуха на својој територији, прати утицај загађеног ваздуха на здравље људи и животну средину и обезбеђује доступност података о квалитету ваздуха. На предлог Програма квалитета ваздуха, град Ужице прибавља сагласност Министарства.

Република Србија, преко Агенције за заштиту животне средине, у оквиру државне мреже мерних места, спроводи мерење имисије основних загађујућих материја (чађ, сумпор диоксид, азотни оксиди) на једном мерном месту и укупних суспендованих честица ПМ10 са тешким металима и укупних таложних материја на једном мерном месту у центру града. Република финансира и рад аутоматске мерне станице (АМС) у Омладинској улици, преко које се прате концентрације основних и специфичних полутаната (сумпор диоксид, азот диоксид, азот моноксид и укупни оксиди азота, угљен моноксид), али и праћење метеоролошких параметара (правац и брзина ветра, температура и релативна влажност ваздуха, атмосферски притисак). Ови подаци су доступни у реалном времену на сваких 60 минута.

У складу са законом, сви подаци из локалне и државне мреже мониторинга квалитета ваздуха су јавни и објављују се на Интернету, путем градског web-сајта (www.graduzice.org), као и у локалним медијима. У складу са Правилником, подаци о квалитету ваздуха на територији града Ужица достављају се Агенцији за заштиту животне средине, и доступни су јавности у електронској форми на Интернет порталу Агенције (www.sepa.gov.rs).

II.2.Мониторинг вода

1.Контрола изворишта и подземних вода на територији града, једанпут годишње и по потреби.

2.Контрола квалитета површинских вода: река Лужнице, Приштавице, Сушице, Камишине, Белог Рзава, Братешине, Петнице, потока на градском подручју, у сезони ниског водостаја, једанпут годишње и по потреби,

3.Контрола квалитета реке Ћетиње на профилу градске Плаже, петнаестодневно, у сезони купања, од краја јуна до краја августа. Ова динамика узорковања ће бити док Министар надлежан за послове здравља ближе не пропише услове у погледу здравствене исправности воде за пиће и услове у погледу квалитета воде за купање.

II.3.Мониторинг буке

У складу са Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС" бр.36/09 и 88/10) извршиће се контрола и мониторинг буке у животној средини у Граду Ужицу.

Праћење и мерење нивоа буке спроводи се ради утврђивања стања животне средине, као и правилног одабира превентивних мера, а у циљу заштите и унапређења здравља људи и очувања животне средине.Мерење нивоа буке врши се систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора буке којима се описује бука у животној средини и који указује на штетне ефекте буке.

Мерење, обрада и анализа података, провера валидности резулатата добијених мерењем, као и њихова интерпретација, повериће се овлашћеној стручној организацији која је акредитована као лабораторија за испитивање и која поседује решење надлежног министарства да испуњава прописане услове да врши праћење нивоа буке у животној средини.

II.4.Изненадне експертизе контроле квалитета животне средине

Непланиране експертизе животне средине (воде, ваздуха, буке, земљишта)

III.(0002) УПРАВЉАЊЕ ОСТАЛИМ ВРСТАМА ОТПАДА (6.200.000)

III.1. Ревизија Локалног плана управљања отпадом

Радни тим који је формирао Градоначелник урадиће измене и допуне Локалног плана управљања отпадом и предложиће најповољнији модел примарне селекције комуналног отпада за целу територију града Ужица.

Локални план управљања отпадом неопходно је изменити и ускладити са новим Законом о управљању отпадом и новим концептом система примарне селекције отпада.

III.2. Примарна селекција

Комунални отпад са територије града Ужице одлаже се на Регионалном центру за управљање отпадом "Дубоко". Град Ужице је са примарном селекцијом кренуо новембара 2011. Прва фаза обухватила је уже градско језгро са 5.000 домаћинастава и 1.200 пословних објеката. За прикупљање сувог отпада постављено је 148 зелених контејнера, успостављен је систем примарне селекције отпада у ужичким школама постављено 40 наменских посуда за одвојено сакупљање истрошених батерија, одређена локација за складиштење грађевинског отпада, набављена расхладна комора за привремено складиштење споредних производа животињског порекла и урађено рециклажно острво са посудама за одвојено сакупљање ПЕТ амбалаже, лименки, чепова ПЕТ амбалаже.

Планирано је ширење зоне прикупљања примарно селектованог отпада на још 14.000 стамбених јединица и 700 пословних објеката. Ширењем зоне прикупиће се веће количине рециклабилног отпада, а и продужити рок трајања депоније смањењем количине отпада који се одлаже на тело депоније. У оквиру успостављања система примарне селекције отпада планира се и изградња центра за сакупљање опасног отпада из домаћинастава. Да би примарна селекција заживела, неопходна је озбиљна медијска кампања.

III.3. Опремање пунктова за прихват отпада из сеоских домаћинастава

У 2016.години израђена су два пункта у Месној заједници Стапари, у 2017.години наставити опремање пунктова у гушће насељеним центрима сеоских месних заједница (Кремна, Каран и Равни).

Потребно је уредити пунктове за прикупљање посебних врста отпада који настаје у домаћинствима на сеоском подручју: кабаста отпад, електрични неопасни отпад, кућна техника и намештај, истрошене гуме и сличан отпад који свакодневно настаје у домаћинству, а не може се одложити у контејнере за комунални отпад. Локација пунктова ће бити у оквиру локације постојећих контејнера за комунални отпад. Простор површине око 20 м² ће бити ограђен пластифицираним челичном жицом и бетонским или металним стубовима висине до 2 м. Подлога ће бити израђена од уваљаног туцаника или бетонирана. На видном месту ће бити табла са подацима које врсте отпада се могу одлагати и време одношења отпада. Пункт ће бити опремљен са постојећим контејнерима за комунални отпад и једним кошом од 5-7 м³ за посебне врсте отпада из домаћинастава.

III. 4. Прикупљање отпада на сеоском подручју

Док се организовано сакупљање отпада не успостави у рубним деловима сеоских месних заједница и даље ће се користити кошеви за отпад од 5м³ у деловима насеља са мањом концентрацијом домаћинастава, раскрснице путева, подручја на границама са суседним општинама и слично. Вршиће се превоз кабастог и другог неопасног отпада који ће бити прикупљен у пунктовима у центрима већих месних заједница.

Као и ранијих година, на обалама акумулације „Врутци“ биће постављена два коша за отпад од 5 m³, у периоду април - октобар. Сакупљаће се отпад и у простору заштићеног природног добра „Клисура Ђетиње“.

Сакупљање и превоз отпада вршиће ЈКП „Биоктош“ према ценовнику који одобрава Градско веће града Ужица.

III.5. Уређење јавних површина кроз ангажовање социјално-угрожених и незапослених лица

Помоћи месним заједницама у одржавању зелених површина (кошење, чишћење), кроз ангажовање социјално-угрожених незапослених лица које нису у редовном програму одржавања Града. У протеклом периоду ове површине су уређиване повремено кроз програм јавних радова.

У 2017. години се планира да се јавне површине на сеоском подручју (у центрима насеља) очисте и покосе најмање два пута (на пролеће и крајем лета). Овај посао ће се понудити социјално угроженим радно способним лицима.

У претходном периоду су набављене две моторне косилице за траву, које се могу узимати на реверс и користити за редовно кошење јавних површина.

Део планираних средстава намењен је за редован сервис моторних косилица, набавку горива и мазива за косилице.

III.6. Санација дивљих депонија

У 2017. години наставиће се са санацијом дивљих депонија на територији града Ужица. Санација дивљих депонија вршиће се приоритетно у зони акумулације „Врутци“, у зони заштићених подручја, али и на другим местима. Санација депонија изводиће се машинским путем и ручним чишћењем.

III.7. Измена пројекта санације и рекултивације депоније „Сарића Осоје“

Одлагање отпада на депонији „Сарића Осоје“ је завршено у мају 2012. године. Постојећи пројекат санације и рекултивације депоније је потребно усагласити са коначним стањем на терену. Пратиће се конкурси Министарства који се односе на санацију градских депонија, ради учешћа на истим. Град ће учествовати у суфинансирању пројекта санације депоније.

УНАПРЕЂЕЊЕ И ПОБОЉШАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ И УПОТРЕБА ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ (9.000.000)

IV.1. Израда програма и плана енергетске ефикасност града Ужица

У складу са чланом 10. и 12. Закона о ефикасном коришћењу енергије (Сл.гласник РС број 25/13), јединица локалне самоуправе, као обвезник система енергетског менаџмента (преко 20 000 становника), доноси програм енергетске ефикасности.

Програм енергетске ефикасности садржи нарочито:

- планирани циљ уштеда енергије у јавним објектима,
- преглед и процену годишњих енергетских потреба, укључујући процену енергетских својстава јавних објеката;
- предлог мера и активности које ће обезбедити ефикасно коришћење енергије, и то:
 1. план енергетске санације и одржавања јавних објеката које користе органи јединице локалне самоуправе, јавне службе и јавна предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе,
 2. планове унапређења система комуналних услуга (систем даљинског грејања, систем даљинског хлађења, водовод, јавна расвета, управљање отпадом, јавни транспорт и друго),
 3. друге мере које се планирају у смислу ефикасног коришћења енергије,
 4. носиоце, рокове и процену очекиваних резултата сваке од мера којима се предвиђа остваривање планираног циља,
 5. средства потребна за спровођење програма, изворе и начин њиховог обезбеђивања.

Програм енергетске ефикасности доноси се на период од три године.

Према истом закону, Акциони план енергетске ефикасности доноси јединица локалне самоуправе и детаљније разрађује мере и активности из програма, а садржи нарочито: мере и активности којима се предвиђа ефикасно коришћење енергије, носиоце и рокове за спровођење планираних активности, очекиване резултате за сваку од мера, односно активности, финансијске инструменте (изворе и начин обезбеђивања) предвиђене за спровођење планираних мера.

Акциони план се доноси се на период од једне године.

IV.2. Израда елабората енергетске ефикасности јавних објеката града Ужица и обнова фасада

Елаборат енергетске ефикасности је основни документ на основу кога се могу планирати инвестиције чији је циљ смањење потрошње свих видова енергије за грејање и хлађење објеката, а што као позитиван ефекат има смањено аерозагађење првенствено на локалном нивоу. У претходном периоду израђени су елаборати за више јавних објеката као и за Градску кућу. На неколико школских објеката и вртића спроведене су мере енергетске ефикасности што је као резултат дало смањену потрошњу енергената и мању емисију загађујућих материја из котларница. За објекте на којима су спроведене мере ЕЕ обезбедиће се енергетски пасош. У 2017. години наставиће се са израдом елабората енергетске ефикасности осталих јавних објеката.

IV.3. Суфинансирање пројеката енергетске ефикасности домаћинстава кроз изолацију стамбених објеката, замену столарије и набавку енергетски ефикасних уређаја за грејање

Град Ужице је у 2015. и 2016. години започео пројекат унапређења енергетске ефикасности на индивидуалним стамбеним објектима, чији је првенствени циљ да се кроз адекватну термичку изолацију и избор еколошки повољнијег енергента утиче на смањење загађивања ваздуха првенствено у зимском периоду. У претходне две године на више од 100 објеката су спроведене мере енергетске ефикасности.

Град Ужице ће и у 2017.години путем јавног конкурса упутити позив власницима индивидуалних стамбених објеката који желе да своје објекте учине енергетски ефикасним, првенствено термичком изолацијом кућа, заменом столарије или набавком ефикасних ложних уређаја на дрвни пелет и гас. Субвенције ће бити додељене за објекте који су изграђени у првој, другој и трећој стамбеној зони, јер се у овим зонама региструје повећано загађивање ваздуха.

Власници објеката би подношењем захтева требали да испуне и одређене критеријуме (одговарајуће дозволе за објекте, докази о власништву, докази о редовном измиривању пореза, зона у којој власник станује и слично).

Критеријуми које треба да испуне власници објеката, рок до кога треба да се доставе пријаве, рок завршетка радова, максимални износи појединачних субвенција биће дефинисани конкурсом.

Радове мора изводити регистрован предузетник/предузеће. Овлашћени инжењер кога ће град Ужице ангажовати, утврдиће стање објекта пре и после извођења радова(технички извештај).

Предвиђена средства могу бити увећана средствима републичких буџетских фондова или донација.

Члан 2.

Овај Програм објавити у "Службеном листу Града Ужица"

ГРАД УЖИЦЕ
ГРАДСКО ВЕЋЕ
III Број 503-4/17
_____.2017.године
Ужице

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ ГРАДСКОГ ВЕЋА
ГРАДОНАЧЕЛНИК**

Тихомир Петковић